

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

**Wielkopolski
Fundusz Rozwoju**
Spółka Samorządu Województwa Wielkopolskiego

Wielkopolski Fundusz Rozwoju

Spółka Samorządu Województwa Wielkopolskiego

ARABIA SAUDYJSKA

DESK RESEARCH

SPIS TREŚCI

1. INFORMACJE PODSTAWOWE	2
2. POWODY, DLA KTÓRYCH WARTO INWESTOWAĆ W ARABII SAUDYJSKIEJ	3
3. GŁÓWNE WSKAŹNIKI EKONOMICZNE	4
4. INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA	5
5. HANDEL MIĘDZYNARODOWY	6
6. DOSTĘP DO RYNKU DLA POLSKICH TOWARÓW I USŁUG	7
7. SYSTEM PODATKOWY I ZACHĘTY DLA BIZNESU	10
8. PROCES ZAKŁADANIA DZIAŁALNOŚCI	12
9. LEGALIZACJA DOKUMENTÓW	15
10. WYBRANE IMPREZY TARGOWE	16
11. ANALIZA SWOT	17
12. WAŻNE KONTAKTY	20

1. INFORMACJE PODSTAWOWE¹

Królestwo Arabii Saudyjskiej położone jest w Azji Południowo-Zachodniej, na Półwyspie Arabskim. Powstało w 1932 r. w wyniku zjednoczenia drobnych emiratów. Od północy graniczny z Jordanią, Irakiem i Kuwejtem, zachodnią naturalną granicę stanowi Morze Czerwone, od wschodu ciągnie się granica morska wzdłuż Zatoki Perskiej, poprzez 25 km most kraj graniczy z Bahrajnem, dalej od wschodu z Katarą (od czasu kryzysu dyplomatycznego z 2017 r. granica lądowa jest nieprzejezdna, nie są też realizowane bezpośrednie połączenia lotnicze) i Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi, a od południa z Omanem i Jemenem.

Źródło: www.saudiarabia.doingbusinessguide.co.uk/the-guide/

To największy kraj regionu Zatoki Perskiej, z największą gospodarką. PKB stanowi 25% całego PKB świata arabskiego. Większość dochodów związana jest z sektorem wydobywania ropy naftowej (ponad 80% dochodów budżetowych). Arabia Saudyjska z ponad 260 miliardami baryłek jest drugim, po Rosji największym producentem ropy naftowej na świecie. Według OPEC jest największym eksporterem tego surowca i posiada około 20% światowych rezerw. Kraj ma również jedno z największych na świecie zasobów gazu ziemnego, ponadto złoża złota, srebra, miedzi, cynku, chromu, manganu, ołowiu, cyny, aluminium i żelaza.

- **Stolica:** Rijad (blisko 6 mln mieszkańców), inne duże miasta to Dżudda, Mekka, Medyna, Dammam, Taif
- **Powierzchnia:** 2,150,000 km² (prawie siedmiokrotna powierzchnia Polski)
- **Liczba ludności:** 33,7 mln mieszkańców
- **Języki urzędowe:** język arabski, język angielski w powszechnym użyciu
- **Waluta:** rial saudyjski (SAR), kurs do USD jest sztywny 1 USD = 3,75 SAR

¹ Na podstawie m.in. „Doing business guide”, Deloitte 2019 i „Doing Business in the Kingdom of Saudi Arabia. A tax and legal guide”, pwc marzec 2020.

- **Religia:** islam. Konstytucją jest Koran, a szariat – prawem państwowym.
- **Ustrój polityczny:** monarchia absolutna. Królem jest od 2015 r. Salman ibn Abd Al-Aziz As-Suad, a księciem koronnym, który faktycznie rządzi krajem Muhammad ibn Salman Abd Al-Aziz As-Saud. Król sprawuje również urząd premiera, a następca króla urząd wicepremiera. Polityka państwa realizowana jest przez 23 ministerstwa.
- **Podział administracyjny:** Kraj podzielony jest na 13 prowincji, z gubernatorem i zastępcą gubernatora. Każda prowincja ma swoją własną radę, która doradza gubernatorowi i zajmuje się rozwojem regionu. Są też strefy neutralne na granicy z Kuwejtem i Irakiem.
- **Strefa czasowa:** UTC +3
- Warto planując wyjazd biznesowy uwzględnić święta, m.in. Eid Al Adha (ruchome, trwa ok. 5 dni) oraz Ramadan – miesiąc postu (święto ruchome, 2020: 23.04 – 23.05, 2021: 12.04 – 11.05, 2022: 2.04 – 1.05, 2023: 22.03 – 20.04). Weekend w Arabii Saudyjskiej przypada w piątek i sobotę. Ze względów religijnych sklepy oraz lokale usługowe zamykane są na czas modlitw.
- Arabia Saudyjska jest członkiem m.in.: Organizacji Narodów Zjednoczonych (UN), Światowej Organizacji Handlu (WTO), Grupy G20, Rady Współpracy Zatoki Perskiej (GCC) razem z Kuwejtem, Bahrajnem, Katar, Omanem i Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi, Ligii Państw Arabskich.

2. POWODY, DLA KTÓRYCH WARTO INWESTOWAĆ²

- ✓ Arabia Saudyjska ma strategiczną lokalizację łączącą trzy różne kontynenty, tworząc centralny punkt dla międzynarodowych inwestorów. Rosnąca populacja, urbanizacja, stabilność gospodarcza i nacisk na dywersyfikację gospodarki stwarzają duże pole dla inwestorów.
- ✓ To jeden z najbardziej rozwiniętych krajów arabskich, dysponujący ogromnym kapitałem. Ma bardzo chłonny rynek, który wciąż opiera się na imporcie większości produktów. Wiele rozwijających się sektorów związanych m.in. z technologiami informacyjnymi i usługami finansowymi wiąże się z wysokimi zyskami dla inwestorów.
- ✓ Szerokie możliwości biznesowe stwarzają programy Vision 2030 i National Transformation Program (NTP) 2020, których celem jest nieustanna poprawa otoczenia biznesowego i wyników gospodarczych poprzez pobudzanie sektora prywatnego. Zakłada się, że wkład sektora prywatnego do PKB ma wzrosnąć z 40% od 2016 r. do 65% w 2020 r., zwiększą się też bezpośrednie inwestycje zagraniczne z poziomu 3,8% do 5,7% PKB. Kraj planuje rozwinięcie nowych gałęzi przemysłu m.in. w oparciu o kupione technologie.
- ✓ Rynek ten jest przyjazny dla inwestorów z Polski. Decyzja Orlenu i Lotosu o zakupach ropy w Arabii Saudyjskiej lokuje Polskę na pozycji państwa nie tylko eksportującego, ale także pozytywnie postrzeganego jako handlującego w obie strony.
- ✓ W celu zmniejszenia uzależnienia od ropy naftowej i sektora gazowego, rząd stale dywersyfikuje gospodarkę wykorzystując przychody z ropy i gazu w celu wsparcia wzrostu sektorów infrastruktury, budownictwa, edukacji czy turystyki.
- ✓ Transfer kapitału, zysków i dywidend nie podlega ograniczeniom, chociaż należy liczyć się z tym, że Centralny Bank Królestwa Arabii Saudyjskiej (Saudi Arabian Monetary Agency, SAMA) będzie monitorować zagraniczne transakcje wymiany w celu powstrzymania ewentualnych spekulacji i oszustw.

² Na podstawie m.in. www.investsaudi.sa/en/ oraz „Doing business guide”, Deloitte 2019.

3. GŁÓWNE WSKAŹNIKI EKONOMICZNE³

PKB (2019) → 785 mld USD

(2018) → 782,48 mld USD

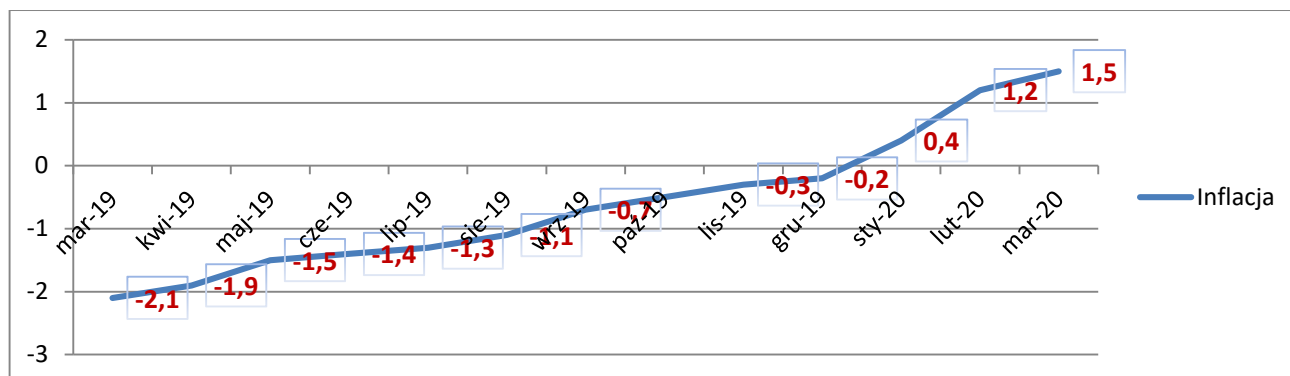
Wzrost PKB (2019) → 0,4% (spadek w stosunku do roku poprzedniego: 2,4%)

PKB per capita PPP (2019) → 48 996 USD

Inflacja (2018) → 2,5%

(2019) → - 1,44%

(2020) → przewidywane 2,23%

Na podstawie danych z Saudi Arabian Monetary Authority: www.sama.gov.sa/en-US/Indices/Pages/InflationRate.aspx

Pozycje w rankingach:

Index of Economic Freedom⁴ 2019 = 91/180, 2020 = 83/180

Corruption Perceptions Index⁵ = 51/180

Klasyfikacja OECD (0-7) = 2

Doing Business 2020 = 62/190, co oznacza skok o 30 pozycji w porównaniu z zestawieniem z 2019 r. Arabia Saudyjska w rankingu wyprzedziła więc znacznie większe gospodarki, jak Indie, wprowadziła też więcej reform niż Chiny czy Pakistan. Znalazła się tym samym w pierwszej dziesiątce krajów, które poprawiły klimat dla biznesu.

Zestawienie opracowane na podstawie raportu Banku Światowego, „Doing Business 2020 – Economy Profile of Saudi Arabia”. W badaniu uwzględniono 190 gospodarek, a wyższa pozycja w rankingu wskazuje lepsze, zazwyczaj prostsze, przepisy regulujące sprawy związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa oraz silniejszą ochronę własności przez prawo. W sumie Arabia Saudyjska otrzymała wynik 71,6 co dało jej awans na pozycję 62.

³ Na podstawie: www.tradingeconomics.com/saudi-arabia oraz www.statista.com/statistics/268062/inflation-in-saudi-arabia

⁴ www.heritage.org/index/country/saudi-arabia

⁵ www.transparency.org/country/SAU

Prognozuje się, że deficyt budżetowy w 2020 r. wyniesie 187 mld SAR (6,4% PKB), dla porównania w 2019 r. wyniósł 131 mld SAR (4,7% PKB)⁶. Wzrost deficytu można w dużej mierze przypisać zmienności cen ropy naftowej i zawirowaniom w globalnej gospodarce spowodowanym wojnami handlowymi.

Według szacunków dług publiczny w 2020 r. wyniesie 754 mld SAR, czyli 26% szacowanego PKB w 2020 r., co oznaczałoby wzrost o 11,2% w porównaniu z rokiem poprzednim. Mimo, że zadłużenie wzrośnie, stosunek zadłużenia do PKB pozostaje znacznie niższy niż w przypadku wielu innych krajów.

Oczekuje się ponadto, że przychody z działalności niezwiązanej z ropą osiągną wysoki poziom 320 miliardów SAR w 2020 r., w porównaniu do 315 miliardów SAR w 2019 r., co oznacza wzrost o 1,6%. Wzrost ten jest napędzany ciągłymi wysiłkami rządu na rzecz rozwoju sektorów innych niż wydobywanie ropy naftowej o wyższych zwrotach ekonomicznych i społecznych.

Powyższe prognozy⁷ może jednak pokrzyżować pandemia COVID-19.

4. INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA

Arabia Saudyjska dysponuje 10 portami mogącymi przyjąć każdy rodzaj statku, są to: King Abdulaziz Seaport, Jubail Commercial Port, King Fahad Jubail Industrial Port, Ras Al-Khair Port, Jizan Port, Jeddah Islamic Port, Dhiba Port, Yanbu Commercial Port, King Fahad Yanbu Industrial Port, King Abdullah Port.

Kraj może poszczycić się dobrze rozwiniętą siecią nowoczesnych dróg łączących główne regiony i miasta. Posiada 27 lotnisk, w tym 4 międzynarodowe (Rijad, Dżudda, Dammam oraz Medyna).

Sieć kolejowa jest systematycznie rozwijana. W 2017 r. powstała Superszybka Linia Mekka-Medyna licząca 450 km oraz 640 km Rijad-Hail. Dużym realizowanym projektem kolejowym jest Saudi Landbridge Project, który zakłada stworzenie nowej linii między Dżuddą a Rijadem (950 km) i kolejnych 115 km między Dammam i Jubail. Przewiduje się, że całkowity czas przeznaczony na transport towarowy z Dżudda do Dammam wyniesie zaledwie 18 godzin, zamiast obecnych od pięciu do siedmiu dni transportu drogą morską bez przeładunku lub od ośmiu do dziewięciu dni, w przypadku przeładunku. Ponadto, decyzją Rady Współpracy Krajów Zatoki Perskiej (Gulf Cooperation Council – GCC) trwa budowa sieci kolejowej w sześciu krajach członkowskich. Arabia Saudyjska, Bahrajn, Katar, Kuwejt, Oman oraz Zjednoczone Emiraty Arabskie mają być połączone siecią kolejową o łącznej długości około 2100 km.

5. HANDEL MIĘDZYNARODOWY

Import towarów – 2018 r., ogółem – 135,2 mld USD, w tym z⁸:

1. Chin – 22,24 mld USD (17%)
2. Stanów Zjednoczonych – 18,04 mld USD (13%)
3. Zjednoczonych Emiratów Arabskich – 12,08 mld USD (9%)
4. Niemiec – 7,29 mld USD (5,5%)
5. Indii – 5,68 mld USD (4,2%)
6. Japonii – 5,47 mld USD (4,1%)
7. Francji – 4,59 mld USD (3,4%)
8. Korei Południowej – 4,3 mld USD (3,2%)

...

Polski – 1,3 mld USD (0,97%)

Najczęściej importowane towary:

- urządzenia, maszyny i sprzęt elektryczny
- samochody i inne pojazdy silnikowe, osobowo-towarowe i wyścigowe
- produkty chemiczne i farmaceutyczne.

Prognozuje się, że w 2023 r. import towarów i usług w Arabii Saudyjskiej wzrośnie o 1,37%⁹.

Struktura importu w 2018 r. z Polski:

- pojazdy szynowe, tabor kolejowy, wyposażenie 480,44 mln USD
- sprzęt elektryczny i elektroniczny 148,5 mln USD
- maszyny, kotły 136,66 mln USD
- przetwory mleczne, jaja, miód, produkty spożywcze 73,93 mln USD
- zboża, mąka, skrobia, przetwory mleczne 68,34 mln USD
- meble, budynki prefabrykowane 53,69 mln USD
- pojazdy inne niż kolejowe, tramwajowe 39,35 mln USD
- narzędzia, przybory, sztucce z metalu nieszlachetnego 35,9 mln USD
- cukry i wyroby cukiernicze 30,61 mln USD
- perfumy, kosmetyki, przybory toaletowe 25,8 mln USD
- produkty farmaceutyczne 10,99 mln USD

W kontekście internacjonalizacji warto zwrócić uwagę na ochronę własności intelektualnej. W kilku kluczowych sektorach w Arabii Saudyjskiej wciąż brakuje egzekwowania prawa w tym zakresie. Arabia Saudyjska w kwietniu 2019 r. została umieszczona przez Biuro Przedstawiciela Handlowego USA (USTR – Office of the United States Trade Representative) na specjalnej liście „Priority Watch List”, co było spowodowane wzrostem liczby skarg dotyczących naruszania własności intelektualnej, w szczególności w odniesieniu do farmaceutyków, oprogramowania oraz podrabianych towarów¹⁰.

⁶ „Kingdom of Saudi Arabia Budget Report”, grudzień 2019, KPMG.

⁷ Tamże.

⁸ Na podstawie danych ze strony www.tradingeconomics.com/saudi-arabia

⁹ www.statista.com

¹⁰ www.trade.gov/knowledge-product/saudi-arabia-market-challenges

Eksport towarów – 2018 r., ogółem 294,5 mld USD, w tym do¹¹:

1. Chin – 39,12 mld USD
2. Japonii – 32,97 mld USD
3. Indii – 26,32 mld USD
4. Korei Południowej – 26,02 mld USD
5. Stanów Zjednoczonych – 25,50 mld USD
6. Zjednoczonych Emiratów Arabskich – 16,55 mld USD
7. Singapuru – 11,62 mld USD
8. Holandii – 9,47 mld USD
9. Belgii – 7,81 mld USD
10. Tajwanu – 7,43 mld USD

...

Polski – 291,31 mln USD**Najczęściej eksportowane towary:**

- ropa naftowa, oleje ropy naftowej, materiały otrzymywane z minerałów bitumicznych
- polimery etylenu lub innych alkenów
- gaz ziemny i pozostałe węglowodory gazowe

6. DOSTĘP DO RYNKU DLA POLSKICH TOWARÓW I USŁUG

Odnotowujemy wzrost w relacjach gospodarczych z Arabią Saudyjską, która w 2016 r. stała się największym partnerem handlowym Polski w gronie państw Rady Współpracy Zatoki Perskiej.

- Stosunki dyplomatyczne między Polską a Królestwem Arabii Saudyjskiej zostały nawiązane 3 maja 1995 r.
- Obowiązuje umowa ramowa o współpracy w dziedzinie gospodarki, handlu, inwestycji, techniki, kultury, turystyki, młodzieży i sportu z 2003 r. (obowiązująca od 19.08.2004 r.)
- Dnia 1 czerwca 2012 r. weszła w życie Konwencja między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Arabii Saudyjskiej w sprawie unikania podwójnego opodatkowania. Po stronie Polski umowa dotyczy podatku dochodowego od osób fizycznych oraz podatku dochodowego od osób prawnych, natomiast po stronie saudyjskiej obejmuje Zakat, czyli podatek przeznaczony na cele charytatywne oraz podatek dochodowy, włącznie z podatkiem od działalności inwestycyjnej w gaz ziemny (natural gas investment tax). Przepisy zawarte w Konwencji mają zastosowanie do m.in. dochodu z majątku nieruchomego, zysków przedsiębiorstw, dywidend, dochodu z wierzytelności, należności licencyjnych, zysków z przeniesienia własności majątku. Dzięki umowie możliwa jest również wymiana informacji pomiędzy sądami i organami administracyjnymi obu państw.

¹¹ Na podstawie danych www.stats.gov.sa/sites/default/files/exports_2018.pdf

Polska, podobnie jak inni członkowie UE, jest pozytywnie postrzegana jako potencjalny dostawca towarów, które są jakościowo porównywalne z zachodnioeuropejskimi, jednak atrakcyjniejsze cenowo. Dodatkowo ocenić można konkurencyjność polskiej oferty eksportowej w przypadku następujących grup towarowych: wyroby hutnicze (zwłaszcza stalowe), materiały budowlane (w tym drewniane panele podłogowe oraz drzwi i okna, płytki ceramiczne i szkło budowlane), urządzenia energetyczne i sprzęt elektryczny, meble i sprzęt oświetleniowy, artykuły spożywcze (zwłaszcza słodcze), produkty mleczarskie oraz przetwory warzywne, ponadto w zakresie usług technicznych w sektorze ropy i gazu oraz energetycznym i stoczniowym, telekomunikacji i IT (w tym automatyka przemysłowa), a także budowlanym w zakresie montażu obiektów przemysłowych¹².

Należy pamiętać o zakazie wwożenia do Arabii Saudyjskiej wieprzowiny i wyrobów z wieprzowiny, alkoholu oraz publikacji sprzecznych z Islamem, co oznacza często dostosowanie materiałów promocyjnych czy opakowań.

Arabia Saudyjska dąży do przestrzegania norm, które często opierają się na standardach Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej (ISO) lub Międzynarodowej Komisji Elektrotechnicznej (IEC).

Najbardziej obiecującymi sektorami potencjalnej współpracy są¹³:

- sektor rolno-spożywczy: dostawy produktów mleczarskich, mięsa i wyrobów mięsnych (drobiowych i wołowych), przetworów warzywnych, świeżych i mrożonych owoców, soków i koncentratów owocowych, wyrobów piekarniczych i cukierniczych, w tym czekoladowych, a ponadto transfer technologii przetwórstwa żywności, maszyn i urządzeń dla małych zakładów produkcyjnych, m.in. piekarniczych i cukierniczych;
- produkty chemiczne, tworzywa sztuczne, wyroby gumowe i szklane, ceramika, szkło budowlane i dekoracyjne, panele, płytki ceramiczne, włókna syntetyczne, opony samochodowe;
- kosmetyki, perfumy, produkty naturalne i organiczne. Certyfikat halal jest bardzo istotny. Z sukcesem na rynek weszła firma kosmetyczna z Polski z lakierem do paznokci halal, nieprzeszkadzającym w modlitwie i przepuszczającym wodę.

Coraz większe zapotrzebowanie jest na produkty dla mężczyzn. Popularnością ze względu na klimat, duże nasłonecznienie cieszą się szczególnie kosmetyki anti-aging, ale też kremy rozjaśniające skórę. Wzrosty sprzedaży odnotowują kosmetyki do pielęgnacji jamy ustnej – profilaktyka ma obniżyć koszty zabiegów dentystycznych.

Perspektywy wzrostu w tym sektorze są bardzo obiecujące, według szacunków Goldstein Research wartość rynku Beauty and Care w 2025 r. wyniesie 6,8 mld USD¹⁴.

¹² www.trade.gov.pl/pl/analizy-rynkowe/azja/arabia-saudyjska/223905,informacje-praktyczne-dla-polskiego-eksportera-arabia-saudyjska.html.pdf

¹³ www.msz.gov.pl/pl/p/zz_informatorekonomiczny_pl/azja/arabia_saudyjska

¹⁴ „Sektor kosmetyczny w Arabii Saudyjskiej”, Polska Agencja Inwestycji i Handlu, 2018 r.

- towary i usługi sektora zdrowia: leki, aparatura badawczo-naukowa, wyposażenie szpitali (w tym sal operacyjnych) i gabinetów lekarskich, usługi z zakresu tzw. turystyki zdrowotnej, rehabilitacji, rekonwalescencji, operacji medycznych.

Warto zaznaczyć, że szpitale w Arabii Saudyjskiej należą do najlepszych na Bliskim Wschodzie (skomplikowanym operacjom poddano tu m.in. siostry syjamskie z Polski w 2005 r. czy chłopca z zespołem krętości tętnic w 2015 r.). Rząd stale dąży do poprawy sektora opieki zdrowotnej poprzez wprowadzanie różnych rozwiązań cyfrowych i systemów informacyjnych.

- wyroby przemysłu drzewno-papierniczego: meble biurowe, szpitalne, hotelowe, domowe i ogrodowe, materiały i stolarka budowlana, ścier drzewny, papier (opakowaniowy, gazetowy) i tektura, artykuły higieniczne z papieru.
- przemysł metalurgiczny: dostawy metali i wyrobów z metali nieszlachetnych, wyrobów z metali kolorowych – zwłaszcza miedzi, konstrukcji przemysłowych (kątowniki, profile, rury itp. dla przemysłu naftowego i gazowego, szyny kolejowe);
- sektor energii elektrycznej, gospodarki wodnej i ochrony środowiska: projektowanie i wykonawstwo obiektów energetycznych, linii transmisyjnych energii elektrycznej i stacji transformatorowych, dostawy urządzeń: kotłów, turbin, transformatorów, kabli, silników oraz innego sprzętu elektrycznego, w tym oświetleniowego. Budowa sieci wodnokanalizacyjnych oraz oczyszczalni ścieków, dostawy technologii i urządzeń ochrony środowiska, usługi software dla sektora energetycznego i gospodarki wodnej. W ramach VISION 2030 i NTP 2020 duży potencjał współpracy jest w rozwoju przemysłu energii odnawialnej;
- przemysł obronny: dostawy sprzętu i amunicji wojskowej dla potrzeb sił zbrojnych i specjalnych, środki ochrony osobistej, m.in. kamizelek ochronnych i masek gazowych, dostawy małych samolotów, śmigłowców, łodzi, radarów, sprzętu telekomunikacyjnego i radiolokacyjnego, dostawy wojskowych szpitali polowych oraz wyposażenia sanitarno-medycznego.

Eksportowane towary do Arabii Saudyjskiej muszą posiadać dołączony certyfikat zgodności (CoC – Certificatoes of Conformity) niezbędny w celu zapewnienia odprawy celnej i potwierdzenia, że są zgodne z przepisami saudyjskimi. Muszą być również opatrzone oznaczeniem kraju pochodzenia (CoO). Te, które nie zostaną oznaczone, zostaną zatrzymane przez saudyjskie służby celne.

Ponadto wymaganymi dokumentami eksportowymi są: faktura, konosament (BoL) lub lotniczy list przewozowy (AWB), dokumenty potwierdzające zgodność z przepisami zdrowia (jeśli dotyczy), dokument ubezpieczenia (jeśli wysyłka realizowana jest na zasadach CIF) oraz tzw. packing list, czyli lista pakowa zawierająca specyfikację przesyłanych produktów.

Kwestie zgodności żywności i leków z obowiązującymi standardami reguluje instytucja Saudi Food & Drug Authority¹⁵.

¹⁵ Więcej na: www.sfda.gov.sa/en/Pages/default.aspx

7. SYSTEM PODATKOWY I ZACHĘTY DLA BIZNESU¹⁶

Organem odpowiedzialnym za sprawy podatkowe jest General Authority of Zakat and Tax (GAZT) – jeden z departamentów w Ministerstwie Finansów¹⁷. W Arabii Saudyjskiej nie nalicza się podatku dochodowego od osób fizycznych, istnieje jednak ubezpieczenie społeczne. Firmy z kapitałem zagranicznym podlegają opodatkowaniu podatkiem liniowym w wysokości 20%.

Od 1 stycznia 2018 r. obowiązywał 5% podatek VAT, natomiast zerowa stawka VAT była na usługi medyczne i transport publiczny. Ministerstwo Finansów w dniu 10 maja 2020 r. ogłosiło zwiększenie stawki podatku VAT z 5 do 15% od 1 lipca 2020 r. Trzykrotny wzrost ma związek z epidemią koronawirusa; niskim popytem na ropę, zawieszeniem lokalnej działalności gospodarczej z powodu godzin policyjnych, blokad w całym królestwie oraz dodatkowych wydatków na opiekę zdrowotną. W pierwszym kwartale br. Arabia Saudyjska miała większe wydatki niż przychody, przez co powstał deficyt o wartości 9 mld USD. Przychody z ropy spadły o 24% w porównaniu z analogicznym kwartałem ubiegłego roku¹⁸.

W grudniu 2019 r. została nałożona akcyza na napoje słodzone cukrem (SSB, sugar-sweetened beverages).

Produktami objętymi akcyzą są obecnie:

- napoje słodzone cukrem – „SSB” (50%)
- napoje energetyczne (100%)
- napoje gazowane (50%)
- urządzenia elektroniczne i sprzęt używany do palenia (100%)
- ciecze stosowane w urządzeniach elektronicznych i sprzęcie do palenia (100%)
- tytoń (100%)

Saudyjczycy i obywatele innych krajów Półwyspu Arabskiego są zobowiązani do płacenia podatku Zakat, czyli corocznej daniny na rzecz potrzebujących w wysokości 2,5%.

W Arabii Saudyjskiej oferowane są następujące zachęty biznesowe:¹⁹

- W celu realizacji VISION 2030 utworzono specjalny fundusz – Public Investment Fund na finansowanie m.in. tzw. „giga projektów” inwestycyjnych: Qiddiya Entertainment City, NEOM, Red Sea Project i Amaala Resort.
- W specjalnych miastach przemysłowych tzw. MODON inwestorzy mogą otrzymać niskooprocentowane finansowanie projektu. Specjalnie powołany fundusz Saudi Industrial Development Fund dysponuje instrumentami finansowymi na budowę nowych zakładów lub modernizację istniejących. Strefy gwarantują pełną infrastrukturę oraz dostęp do mediów po preferencyjnych cenach.

¹⁶ www.trade.gov.pl/pl/analizy-rynkowe/azja/arabia-saudyjska/223905,informacje-praktyczne-dla-polskiego-eksportera-arabia-saudyjska.html.pdf

¹⁷ www.gazt.gov.sa/en

¹⁸ www.newindianexpress.com/world/2020/may/11/saudi-arabia-triples-taxes-cuts-usd-26-billion-in-costs-amid-covid-19-pandemic-2141942.html

¹⁹ www.uae.trade.gov.pl/pl/

Trzydzieści dwa miasta przemysłowe i cztery miasta ekonomiczne tworzą specjalne strefy ekonomiczne. Koszt prowadzenia firmy w każdej z nich jest zdecydowanie niższy, można też skorzystać z szerokiej gamy usług doradczych.

- Brak opłat celnych na handel wewnątrz 17 krajów Grain and Feed Trade Association (GAFTA).
- Cło zwrotne na naturalne surowce importowane w celu przetworzenia i eksportowane jako produkty gotowe.
- Zapewnienie ochrony zgodnie z Protection and Promotion of the National Industries Act, w tym: zwolnienie z opłat celnych na import maszyn i urządzeń oraz pozostałego wyposażenia zakładów przemysłowych, na surowce i części zamienne oraz na wszystkie inne komponenty do zastosowania przemysłowego.
- Zagraniczni inwestorzy mają dostęp do regionalnych i międzynarodowych programów finansowych, w tym m.in.: Arabskiego Funduszu Rozwoju Gospodarczo-Społecznego (AFESD), Arabskiego Funduszu Walutowego (Arab Monetary Fund), które promują rozwój arabskich rynków finansowych oraz wspierają handel między państwami członkowskimi, ponadto do Arabskiego Programu Finansowania Handlu (Arab Trade Financing Program) zapewniającego pożyczki średnio- i długoterminowe.
- Wsparcie finansowe, szkoleniowe i na zatrudnienie Saudyjczyków z Human Resources Development Fund.
- 10-letnie ulgi podatkowe dla firm operujących w sześciu mniej rozwiniętych prowincjach kraju: Ha'il, Jazan, Najran, Al-Baha, Al-Jouf i Północna Prowincja Graniczna.
- Subsydiowana energia elektryczna, tanie paliwo i woda przemysłowa, duża ilość terenów pod inwestycje infrastrukturalne na warunkach kupna lub leasingu w skali krótko-, średnio- lub długoterminowej, niskie koszty usług komunalnych (utylicacja ścieków i odpadów) według preferencyjnych stawek państwowych.

Przykładowe projekty infrastrukturalne stwarzające szanse ekspansji, nie tylko dla bezpośrednich inwestycji, ale również dostarczania usług i materiałów:

Qiddiya – projekt wdrażany w ramach VISION 2030 zakładający stworzenie w Rijadzie centrum rozrywkowo-edukacyjnego (parki, obiekty sportowe, obiekty kultury i sztuki, zoo i inne). Projekt został zainicjowany w kwietniu 2018 r.

Neom – to projekt nowego miasta położonego niedaleko granicy z Egiptem i Jordanią oraz największego korytarza morskiego – Kanału Sueskiego. Na blisko 27 tys. km² ma narodzić się Arabia Saudyjska 2.0 – „Mekka” dla firm technologicznych na całym świecie. Neom (połączenie przedrostka „neo” i arabskiego słowa „mustaqbal” – przyszłość) ma korzystać wyłącznie z odnawialnych źródeł energii i stanowić samowystarczalne państwo w państwie, z odrębnymi przepisami i podatkami. Prawo ma być maksymalnie przyjazne dla obcokrajowców, tak aby wpisać się w plany przekształcenia Arabii Saudyjskiej w kraj „umiarkowanego islamu”. Według władz pierwszy etap budowy zostanie zakończony w 2025 r., a w 2030 r. wkład Neomu w PKB

kraju wyniesie ponad 100 mld dolarów. Zgodnie z planami będzie to w pełni zautomatyzowane miasto sterowane przez sztuczną inteligencję. Transport zapewnią autonomiczne samochody i drony pasażerskie. Miasto ma być zasilane przez pola paneli słonecznych i turbiny wiatrowe. Neom to szansa dla inwestorów szczególnie w obszarze IT, zaawansowanych technologii, produkcji energii, odnawialnych źródeł energii, żywności, transportu, biotechnologii.²⁰

Źródło: Google Maps

Red Sea Project – projekt zagospodarowania ok. 50 wysp na Morzu Czerwonym (obszar ok. 34 tys. km²) pod luksusową infrastrukturę hotelowo-kurortową.

Ponadto w realizacji są kompleksy medyczne w Rijadzie, Dżuddzie, Asir, Al-Khobar i Taif. Do 2035 r. planowane jest oddanie King Salman Energy Park (SPARK) – kompleksu około 300 obiektów przemysłowych na terenie Prowincji Wschodniej, który ma skupiać wszelkie gałęzie przemysłu energetycznego.

Przetargi:

Nowe prawo zamówień publicznych zakłada, że rząd może m.in. wybrać między modelem zapytania ofertowego (RFP – Request for Proposal) a zaproszeniem do licytacji. Drugi model używany jest w przypadku, gdy metodyka i specyfikacja nie są dostępne²¹.

Po raz drugi od dwóch lat Arabia Saudyjska ogłosiła wydatki budżetowe na poziomie ponad 1 bln SAR w 2020 r. Środki te będą wspierać inicjatywy rządu na rzecz dywersyfikacji gospodarki²².

8. PROCES ZAKŁADANIA DZIAŁALNOŚCI²³

Możliwe jest prowadzenie działalności biznesowej poprzez: transakcje na zasadzie dostaw nie rejestrując firmy zagranicą, poprzez agenta czy dystrybutora lub zarejestrowanie oddziału, powołanie joint venture czy przejęcie istniejącej firmy.

Przedsiębiorca może handlować z kraju ojczystego, jednak rzadkością nie jest sytuacja, w której klienci z Arabii Saudyjskiej wymagają udokumentowanego zarejestrowania w Królestwie (szczególnie ci z sektora publicznego). Sposób działania poprzez agenta/dystrybutora i kto może nim zostać reguluje Commercial Agencies Law²⁴.

²⁰ www.pl.sputniknews.com/swiat/201711126693075-sputnik-rosja-arabia-saudyjska-miasto-neom/

²¹ „Doing Business in the Kingdom of Saudi Arabia. A tax and legal guide”, pwc marzec 2020.

²² „Kingdom of Saudi Arabia Budget Report”, grudzień 2019, KPMG.

²³ www.trade.gov.pl/pl/analizy-rynkowe/azja/arabia-saudyjska/223905,informacje-praktyczne-dla-polskiego-eksportera-arabia-saudyjska.html.pdf

²⁴ „Doing Business in the Kingdom of Saudi Arabia. A tax and legal guide”, pwc marzec 2020.

Wraz Programem Vision 2030 Arabia Saudyjska rozpoczęła serię reform, jednak największe zmiany dokonano w dziedzinie rozpoczynania działalności gospodarczej. Teraz to koszt 5,4% dochodu per capita, czyli niższy niż średnia na Bliskim Wschodzie i Afryce Północnej wynosząca 16,7%²⁵.

Obecnie rozpoczęcie działalności gospodarczej można przeprowadzić całkowicie on-line i za pośrednictwem zunifikowanego e-portalu „Meras”²⁶, z 30 podmiotami rządowymi świadczącymi około 200 e-usług dla przedsiębiorców. Czas założenia firmy skrócił się z 15 dni do 30 minut w trybie on-line.

Krok po kroku...

1. Sprawdź listę działalności zarezerwowanych dla obywateli Arabii Saudyjskiej.

Co ważne, z tzw. „Negative list”, czyli listy sektorów, w których nie mogą inwestować zagraniczni przedsiębiorcy zostały usunięte:

- transport drogowy
- pośrednictwo w obrocie nieruchomościami
- usługi audiowizualne
- pośrednictwo pracy i usługi powiązane²⁷.

2. Wybierz licencję, o którą chcesz aplikować.

Niezależnie od wybranej formuły inwestorzy zagraniczni zobowiązani są do uzyskania licencji inwestycyjnej w zależności od planowanej działalności, i tak najbardziej popularnymi są: przemysłowa, usługowa, handlowa i budowlana. Ministerstwo Infrastruktury (MISA) usprawniło znacznie składanie wniosku o licencję, prowadząc całą aplikację elektronicznie.

3. Sprawdź czy dana działalność wymaga partnera saudyjskiego.

Wszystkie rejestrowane firmy mają obowiązek stosować się do zasad „saudyzacji”, czyli zatrudniać saudyjskich obywateli w proporcji odpowiedniej dla danej branży. Przed rozpoczęciem działalności należy więc sprawdzić czy dana działalność nie jest zarezerwowana jedynie dla obywateli tego kraju lub w jakim procencie wymaga udziału partnera saudyjskiego. Warto zaznaczyć, że mimo możliwości prowadzenia biznesu bez udziału lokalnego partnera, specyfika rynku arabskiego sprawia, że nie jest to rozwiązanie dobrze postrzegane, bowiem kulturowo biznes opiera się na relacjach i sieci powiązań.

4. Upewnij się czy dana działalność nie wymaga uzyskania dodatkowego pozwolenia od innych instytucji państwowych.

5. Wybierz konkretny zakres działalności z listy The National Classification for the Economic Activities. MISA, czyli Ministerstwo Inwestycji, przyjęło niedawno Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Rodzajów Działalności (ISIC4) w celu wydawania nowych licencji na inwestycje. ISIC4 to kompleksowe ramy i lista szczegółowych działań, które muszą być spełnione dla danego sektora.

²⁵ www.arabnews.com/node/1573646/business-economy

²⁶ www.meras.gov.sa/en

²⁷ www.meras.gov.sa/en

6. Sprawdź czy dana działalność ma określony minimalny poziom kapitału zagranicznego.**7. Złóż aplikację.**

Za wprowadzanie inwestorów zagranicznych na rynek Arabii Saudyjskiej dotychczas odpowiedzialny był organ rządowy Saudi Arabian General Investment Authority (SAGIA). Jego centrum dla inwestorów umożliwiało załatwienie sprawy w ramach tzw. „jednego okienka”. SAGIA została przekształcona w Ministerstwo Inwestycji (Ministry of Investment of Saudi Arabia, MISA) i od lutego 2020 r. należy się kontaktować z tamtejszym centrum inwestorów.²⁸

Kolejne procedury to²⁹:

- 8. Wydanie Rejestru Handlowego (CR);**
- 9. Wydanie licencji dla lokalu, w którym prowadzona będzie działalność;**
- 10. Założenie konta w Urzędzie Pracy;**
- 11. Założenie konta w zakładzie ubezpieczeniowym (GOSI);**
- 12. Rejestracja w urzędzie podatkowym;**
- 13. Zatrudnienie pracowników.**

Oficjalne dokumenty składane w urzędach muszą być przetłumaczone na język arabski.

Z uwagi na specyfikę i wielość przepisów warto skorzystać z usług kancelarii prawnej specjalizującej się w obsłudze firm zagranicznych.

Dostępne formy prawne działalności to m.in.:

- spółka z o.o. stanowiąca własność inwestora zagranicznego
- spółka akcyjna
- oddział firmy zagranicznej.

W przypadku formuły joint venture, MISA ustala minimalne wymogi udziałów kapitałowych w zależności od sektora działalności. Umowy wspólników są dozwolone, muszą tylko być zgodne z prawami szariatu i prawem spółek. Musi też być powołana rada nadzorcza z co najmniej trzema członkami zarządu jeśli firma ma więcej niż 20 akcjonariuszy.

Z kolei spółka akcyjna jest własnością dwóch lub więcej podmiotów, kapitał rozłożony jest na zbywalne akcje równej wartości, a minimalny kapitał to 500 tys. SAR.

Ponadto podmiot zagraniczny może ubiegać się o rejestrację w celu przeprowadzenia w krótkim okresie czasu zlecenia rządowego. TRC (Temporary Commercial Registration) jest dostępny jednak jedynie dla podmiotów, z którymi podpisały umowy instytucje rządowe lub półrządowe. Proces rejestracji trwa podobnie jak w przypadku oddziału, choć wymagana jest mniejsza ilość dokumentów do wniosku o licencję na inwestycję zagraniczną i nie ma wymogu kapitałowego.

Przedstawicielstwo handlowe to polecany sposób wejścia na rynek Arabii Saudyjskiej ze względu na niższe koszty i krótszy czas rejestracji. Na podstawie „The Commercial Agency Law” zawierana jest większość umów dystrybucyjnych, przedstawicielstwa handlowego czy franczyzy.

²⁸ www.misa.gov.sa/en/; InvestorCare@sagia.gov.sa

²⁹ „Arabia Saudyjska – przewodnik po rynku”, PAIH S.A. 2018.

Agentem handlowym musi być Saudyjczyk lub firma w całości należąca i zarządzana przez Saudyjczyków. „The Commercial Agency Law” nie nakłada obowiązku nadania wyłączności agentowi, ani w zakresie produktowym ani terytorialnym, jednak taka umowa mocno mobilizuje stronę saudyjską³⁰.

Przy sprzedaży dóbr klientom końcowym nie ma obowiązku prawnej obecności na terenie Arabii Saudyjskiej. Nie jest też wymagana obecność prawna w przypadku importu dóbr na teren państwa w celu sprzedaży lub odsprzedaży przez dystrybutora, przedstawiciela handlowego lub franczyzobiorcę. Zagraniczny przedsiębiorca nie jest też zobowiązany do uzyskania Licencji Inwestycji Zagranicznych, by współpracować z dystrybutorem/przedstawicielem/franzyzobiorcą³¹.

Rozpoczęcie działalności powinno zacząć się od bezpośredniej wizyty, poprzez udział w misji gospodarczej czy targach. Należy też przeprowadzić weryfikację partnera biznesowego, w czym może pomóc m.in. Zagraniczne Biuro Handlowe PAIH. Informacji można również szukać w rejestrze Council of Saudi Chambers³², gdyż wszystkie firmy prywatne prowadzące działalność na terenie Arabii Saudyjskiej muszą przyjąć obowiązkowe członkostwo. Jest to szczególnie ważne, gdyż na porządku dziennym jest powoływanie się na relacje z „royals”, czyli członkami saudyjskiej rodziny panującej. Warto dokładnie zweryfikować wiarygodność i kompetencje potencjalnego partnera, gdyż często można spotkać się z nieuczciwością.

9. LEGALIZACJA DOKUMENTÓW³³

LEGALIZACJA DOKUMENTÓW WIZOWYCH

W przypadku wyjazdu biznesowego, aby otrzymać wizę saudyjską należy złożyć w ambasadzie m.in. pismo delegujące z firmy polskiej. Zgodnie z wymogami Arabii Saudyjskiej dokument ten podlega legalizacji w Krajowej Izbie Gospodarczej i musi być potwierdzony w Ministerstwie Spraw Zagranicznych w Warszawie. Przedsiębiorca wnioskujący o legalizację składa do KIG dokumenty w dwóch egzemplarzach potwierdzające rejestrację firmy oraz uwierzytelnione wzory podpisów osób, które podpisują pismo delegujące. Po ich potwierdzeniu również w MSZ w Warszawie³⁴ można złożyć dokumenty wraz z zaproszeniem od partnera lub informacjami i planami wyjazdu w Ambasadzie Arabii Saudyjskiej w celu uzyskania wizy.

LEGALIZACJA DOKUMENTÓW HANDLOWYCH I EKSPORTOWYCH

W przypadku, gdy postępujący w przetargu lub partner handlowy zażądają zalegalizowanych dokumentów handlowych (faktur, umów, pełnomocnictw, dokumentów przewozowych, świadectw sanitarnych itp.) należy zgłosić się do Krajowej Izby Gospodarczej³⁵ lub np. do Izby Gospodarczej Północnej Wielkopolski³⁶, która dokonuje czynności legalizacyjnych w imieniu KIG.

³⁰ „Informacje praktyczne dla polskiego eksportera – Arabia Saudyjska”, Ministerstwo Rozwoju 2018.

³¹ „Informacje praktyczne dla polskiego eksportera – Arabia Saudyjska”, Ministerstwo Rozwoju 2018.

³² www.csc.org.sa

³³ www.legalizacja.kig.pl

³⁴ www.gov.pl/web/dyplomacja/apostille-legalizacja-dokumentow

³⁵ www.kig.pl/uslugi/karnety-ata-legalizacja-swiadectwa-pochodzenia-certyfikacja/

³⁶ www.igpw.pila.pl/oferta-izby/uslugi/legalizacja-dokumentow-handlowych-i-eksportowych

10. WYBRANE IMPREZY TARGOWE

- **The Big 5/ www.thebig5saudi.com**
Targi budowlane i wyposażenia wnętrz.
- **Decofair/ www.decofair.com**
Targi poświęcone meblom, oświetleniu, wyposażeniu łazienek i kuchni oraz materiałom dekoracyjnym.
- **The Hotel Show Saudi Arabia/ www.thehotelshowsaudiarabia.com**
Targi branży hotelarskiej.
- **SBIE - Saudi Building & Interiors Exhibition/ www.sbie-arabia.com**
Targi budowlane i wyposażenia wnętrz.
- **Saudi Horeca/ www.saudihoreca.com**
Targi branży spożywczej.
- **Saudi Agrofood/ www.recexpo.com/events/saudi-agriculture**
Targi żywności.
- **Beautyworld Saudi Arabia/ www.beautyworldksa.com**
Targi branży kosmetycznej.

11. ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Jedno z najszybciej rozwijających się państw świata, z najbardziej dynamiczną gospodarką wśród krajów arabskich.	Brak podpisanej umowy typu Bilateral Investment Treaty między Polską a Arabią Saudyjską. Zawarcie umowy wpłynęłoby na zwiększenie bezpieczeństwa wzajemnych inwestycji i większe zaangażowanie polskich przedsiębiorców.
Duży rynek, prawie 7-krotna powierzchnia Polski. Duża zasobność społeczeństwa saudyjskiego, ponadto możliwość sprzedaży produktów w państwach członkowskich w ramach Unii GCC. Brak opłat celnych na handel wewnątrz 17 krajów GAFTA.	Obowiązkowa „saudyzacja”, brak pełnej swobody przy doborze kadry przez inwestora zagranicznego.
Olbrzymie inwestycje w infrastrukturę (budownictwo mieszkaniowe, hotele, miejsca rozrywki – kina, teatry). Duże projekty takie jak Neom, Red Sea Project i Qiddiya mają pozytywny wpływ na gospodarkę kraju. Tworzą miejsca pracy i zwiększają zaangażowanie sektora prywatnego.	Wiele procedur związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej/handlowej nie jest jasnych i budzi wątpliwości inwestorów.
Największy odbiorca polskich towarów wśród wszystkich krajów regionu Zatoki.	Pieczątka izraelska w paszporcie uniemożliwia wjazd do Arabii Saudyjskiej.
Duży potencjał dla produktów klasyfikowanych jako halal.	Wymagania i normy stawiane przez SASO (Saudi Arabian Standard Organization) produktom spożywczym i medycznym dopuszczanym do obrotu na rynku saudyjskim.
SZANSE	ZAGROŻENIA
Biznes w Arabii Saudyjskiej wiąże się z nawiązaniem długotrwałej i bliskiej relacji; jeśli zdobędziemy zaufanie partnera możemy liczyć na długoterminową współpracę. Sukces interesów zależy od dotarcia do ludzi powiązanych z władzą.	Wielość lokalnych przepisów i zwyczajów, znaczna odległość, brak bezpośrednich połączeń lotniczych. Obowiązek wizowy ogranicza możliwość swobodnego rozpoznania przestrzeni współpracy i szybkiego znalezienia potencjalnego partnera.

Społeczeństwo saudyjskie jest bardzo młode i media społecznościowe (Facebook, Instagram, YouTube, Snapchat) odgrywają dużą rolę w decyzjach zakupowych. Szacuje się, że populacja wzrośnie do ponad 42,5 milionów do 2040 r.³⁷	Ogromna konkurencja, stąd ceny muszą być atrakcyjne. Ważna jest jakość towarów i wiarygodność handlowa. Wymagana jest stała obecność na rynku i osobisty kontakt z partnerami saudyjskimi.
Rynek w bardzo dużym stopniu uzależniony od importu.	Napięcia geopolityczne w regionie. Duże uzależnienie sytuacji ekonomicznej królestwa od cen ropy naftowej. W przypadku niskiej jej ceny na światowych rynkach zagrożenie wstrzymania części inwestycji rządowych i wprowadzenia dodatkowych opłat.
W ramach szerokiego programu reform VISION 2030 coraz więcej kobiet wchodzi na rynek pracy i ma szersze prawa społeczne (m.in. prawo do prowadzenia samochodu). Otwiera się rynek usług i produktów dedykowanych kobietom. To ogromny potencjał choćby dla branży kosmetycznej. Zgodnie z zasadami islamu kobiety mają prawo dysponować w dowolny sposób zarobionymi przez siebie pieniędzmi. Przeciętnie Saudyjka wydaje na kosmetyki ok. 3800 USD rocznie.	Światowe firmy, które mają duże doświadczenie w zakresie państwowych zamówień publicznych zwracają uwagę, że może dojść do opóźnień w płatnościach z uwagi na spadające ceny ropy i deficyt budżetowy, stąd tak ważne jest zabezpieczenie w postaci akredytywy czy dokładne sprawdzenie potencjalnych firm saudyjskich przed dokonaniem jakichkolwiek transakcji.
Użytki rolne, w większości sztucznie nawadniane, stanowią 40% powierzchni kraju. Produkcja żywności nie zaspokaja jednak potrzeb – ponad 50% stanowi żywność importowana.	Religia odgrywa znaczącą rolę. Należy uważać, żeby nie urazić uczuć religijnych. Islam reguluje niemal każdy aspekt życia.

³⁷ www.statistica.com

Podsumowanie

Wciąż nasza pozycja jest zbyt słaba w stosunku do potencjału i rozmiarów branż w Polsce. Należy zmniejszyć ujemne saldo wymiany handlowej. Niestety musimy liczyć się z dużą konkurencją, stąd niezwykle ważny, oprócz atrakcyjnej ceny i jakości produktów, jest odpowiedni dobór partnera. Warto też postawić na serwisy społecznościowe, które z uwagi na młode społeczeństwo odgrywają dużą rolę w kreowaniu wizerunku produktu.

Młodzi konsumenci (osoby w wieku do 30 lat stanowią 50% społeczeństwa) coraz częściej stawiają na e-commerce. Eksporterzy powinni zapoznać się z cechami charakterystycznymi stylu życia, upodobaniami Saudyjczyków, gdyż mogą znacznie różnić się od tego do czego przyzwyczajeni są konsumenci europejscy.

Wzrost gospodarczy jest napędzany przez projekty budowlane i infrastrukturalne, które otwierają dodatkowe możliwości dla sektora prywatnego. Planowane lub trwające duże projekty o wartości ponad 1.400 miliardów USD, czynią Arabię Saudyjską największym rynkiem projektów w regionie.

Dywersyfikacja przez Arabię Saudyjską gospodarki stwarza nowe możliwości dla eksporterów. Kraj jest otwarty na dostawców, a Saudyjczycy są zainteresowani rozwojem współpracy z tymi, którzy kupują od nich ropę.

Warto też łączyć siły i tworzyć konsorcja.

Sukces w biznesie warunkuje poznanie różnic kulturowych. Saudyjczycy lubią się targować, a proces decyzyjny może trwać długo. Rzadkością jest błyskawiczne ustalenie warunków współpracy.

Różnice kulturowe należy traktować także w kontekście szans, a nie tylko zagrożeń, jak np. w przypadku polskiej firmy Inglot, która na rynek arabski wprowadziła lakier do paznokci halal. Arabia Saudyjska chętnie podąża za trendami światowymi, zachowując jednocześnie swój wyjątkowy charakter.

Arabia Saudyjska uzależniona jest od importu produktów. W krajach arabskich do budownictwa importowany jest nawet piasek. Polska może być postrzegana jako potencjalny dostawca towarów porównywalnych jakościowo z zachodnioeuropejskimi, jednakże po odpowiednio konkurencyjnych cenach.

12. WAŻNE KONTAKTY

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Królestwie Arabii Saudyjskiej

Ambasador Jan Stanisław Bury
Rijad 11693, Al-Wurud Area, Umar bin Dhafr Street, Villa 20, P.O. Box 94016
telefon: +966 11 4549089, +966 11 4508889
rijad.amb.sekretariat@msz.gov.pl
www.rijad.msz.gov.pl

Ambasada Królestwa Arabii Saudyjskiej w Warszawie

Jego Ekscelencja Mohammed Hussain M. Madani
Wiertnicza 30, 02-952 Warszawa
telefon: 22 160 50 00
plemb@mofa.gov.sa
acc.pocon@mofa.gov.sa

Zagraniczne Biuro Handlowe w Rijadzie

Kierownik Radosław Kyc
radoslaw.kyc@paih.gov.pl

Investor Relations Center (MISA)

telefon: +966 112035777
InvestorCare@sagia.gov.sa

Izba Przemysłowo-Handlowa w Rijadzie (Riyadh Chamber of Commerce)

telefon: +966 14040044
info@rdcci.org.sa
www.riyadhchamber.org.sa/en

Izba Przemysłowo-Handlowa w Jeddah (Jeddah Chamber)

telefon: +966 2 2398000
info@jcci.org.sa
www.jcci.org.sa

Polecamy zainteresowanym Arabią Saudyjską szczególnie strony:

www.misa.gov.sa/en
www.investsaudi.sa/en

Dodatkowo cenną lekturą mogą okazać się raporty sektorowe dotyczące rynku kosmetycznego, meblarskiego i medycznego dostępne na stronie www.paih.gov.pl/zbh_rijad/publikacje#.

Zachęcamy do kontaktu z Zagranicznym Biurem Handlowym (ZBH) Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu w Rijadzie, którego zadaniem jest badanie rynku, wyszukanie odpowiednich partnerów czy sprawdzenie ich gotowości do współpracy.

Dział Rozwoju Wielkopolskiego Funduszu Rozwoju sp. z o.o. wesprze Państwa w planach wejścia na rynek Arabii Saudyjskiej, a poza informacjami i kontaktami możemy zaoferować atrakcyjne finansowanie przedsięwzięć związanych z ekspansją zagraniczną.

Data opracowania: 27 kwietnia 2020 r., aktualizacja 12.05.2020 r.

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

**Wielkopolski
Fundusz Rozwoju**
Spółka Samorządu Województwa Wielkopolskiego

Wielkopolski Fundusz Rozwoju

Spółka Samorządu Województwa Wielkopolskiego

ZAPRASZAMY DO KONTAKTU

Wielkopolski Fundusz Rozwoju sp. z o.o.
ul. Szyperska 14, 61-754 Poznań
tel. +48 61 671 71 71, +48 61 671 71 72, fax +48 61 671 71 78
www.wfr.org.pl